

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vladimíra Fučíka a soudců JUDr. Elišky Mrázkové a JUDr. Pavla Vlacha v právní věci žalobce: **Z. B.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zastoupeného Mgr. Ladou Behenskou, advokátkou, se sídlem Praha 2, Mánesova 864/19, proti žalované: **JUDr. Z. N.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zastoupené JUDr. Prokopem Benešem, advokátem, se sídlem Praha 4, Krč, Antala Staška 510/38, o zaplacení částky 350.000 CHF, k odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 22. dubna 2016, č.j. 25 C 62/2013 – 351,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I o věci samé mění tak, že **se z a m í t á** žaloba ohledně částky 12.655 CHF a jinak, to je pokud jde o částku 337.345 Kč, **se p o t v r z u j e**.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci k rukám advokátky Mgr. Lady Behenské na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně částku 519.526 Kč a na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 100.430 Kč, obě částky do tří dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

V záhlaví označeným rozsudkem soud prvního stupně vyhověl žalobě a ve výroku I zavázal žalovanou zaplatit žalobci částku 350.000 CHF a ve výroku II jí uložil povinnost zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 470.549 Kč k rukám advokátky Mgr. Lady Behenské, obě částky do tří dnů od právní moci rozsudku.

Podle odůvodnění vyšel ze zjištění, mezi účastníky nesporného, že jsou bývalými manžely. Manželství uzavřeli dne xxx a bylo rozvedeno rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne xxx, č.j. 24 C 101/2001 – 19, který nabyl právní moci dne 4.2.2005. Tímto dnem podle § 149 odst. 1 obč. zák. zaniklo i společné jmění účastníků (dále jen SJM), na jehož vypořádání se účastníci nedohodli, a proto jejich zaniklé SJM vypořádal soud (§ 150 odst. 3 o.s.ř.). Učinil tak Obvodní soud pro Prahu 8 jako soud prvního stupně rozsudkem ze dne 20.12.2010, č.j. 31 C 27/2006-963. Další procesní vývoj věci byl následující: označený rozsudek byl změněn rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 27.1.2012, č.j. 13 Co 300/2011-1087. Tento rozsudek odvolacího soudu byl zrušen rozsudkem Nejvyššího soudu ČR ze dne 22 Cdo 563/2013 – 1182 a věc byla vrácena odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Opravným usnesením ze dne 6.1.2016, č.j. 22 Cdo 563/2013 – 1204 byl opraven rozsudek Nejvyššího soudu ČR z 25.3.2015, č.j. 22 Cdo 563/2013 – 1182 tak, že namísto výroku „Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27.1.2012, č.j. 13 Co 300/2011 – 1087a usnesení Městského soudu v Praze ze dne 7.2.2013, č.j. 13 Co 433/2012 – 1168 ve spojení s usnesením Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 28.5.2012, č.j. 31 C 27/2006 – 1136, pokud jimi bylo rozhodováno o nákladech řízení, se ruší a věc se vrací Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení“, a dále opravuje tak, že na místo posledního odstavce „Dovolací soud proto napadený rozsudek odvolacího soudu podle § 243b odst. 2, 3 o.s.ř. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je odvolací soud vázán vysloveným právním názorem odvolacího soudu ve smyslu § 243d odst. 1 věta první o.s.ř. má být správně uvedeno: „Dovolací soud proto napadený rozsudek odvolacího soudu společně s usnesením Městského soudu v Praze ze dne 7.2.2013, č.j. 13 Co 433/2012 – 1168, ve spojení s usnesením Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 28.5.2012, č.j. 31 C 27/2006 – 1136, pokud jimi bylo rozhodováno o nákladech řízení, podle § 243b odst. 2 a 3 o.s.ř. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je odvolací soud vázán vysloveným právním názorem dovolacího soudu ve smyslu § 243d odst. 1 věta první o.s.ř.“. Dále o věci rozhodl zdejší odvolací soud prozatím posledním rozsudkem ze dne 1.7.2016, č.j. 13 Co 300/2011 – 1253 opravným dvěma opravnými usneseními, kterými znovu, stejně jako v předešlém rozsudku odvolacího soudu, změnil rozsudek soudu prvního stupně ze dne 20.12.2010, č.j. 31 C 27/2006 – 963.

Odvolací soud na straně 13 jeho rozsudku ze dne 27.1.2012, č.j. 13 Co 300/2011 - 1087 vytkl soudu prvního stupně pochybení, jehož se dopustil, když přehlédl, že v podání ze 14.4.2006 doručeném soudu prvního stupně dne 18.4.2006, kterým žalobce poprvé doplnil žalobu, v bodě 17 na 5. listu tohoto podání (č.l. 58 spisu) požádal v rámci žalobního petitu o vydání rozsudku, že „Žalovaná je dále povinna vydat žalobci částku 350.000 CHF, které ze svých prostředků poskytl žalobce žalované, aby je dále zhodnotila“. Z toho vyplývá, že žalobce se proti žalované domáhá zaplacení částky 350.000 CHF, o níž tvrdil, že není součástí SJM, ale představuje jeho oddělené peněžní prostředky. Tento nárok, jenž uplatnil, žalobce nikdy nevzal zpět, a tak tvoří vedle vypořádání SJM další samostatný předmět řízení, o němž však soud prvního stupně dosud nejednal a ani nerozhodl. Za tohoto stavu věci byl napadený rozsudek soudu prvního stupně rozsudkem jen částečným vydaným podle § 152 odst. 2 o.s.ř.,

který nabyl právní moci dne 21.3.2012. Předmětem řízení zůstala jen žaloba žalobce o zaplacení 350.000 CHF a usnesením soudu prvního stupně ze dne 28.5.2012, č.j. 31 C 27/2006 - 1136 byla tato žaloba vyloučena k samostatnému řízení (§ 112 odst. 2 o.s.ř.). a je nadále u Obvodního soudu pro Prahu 8 vedena pod sp. zn. 25 C 62/2012 (č.l. 1 a 2). Podáním ze dne 29.6.2012 (č.l. 4 spisu zn. 25 C 62/2012) žalobce doplnil, že dne 9.9.1995 svěřil žalované částku 10.000 CHF, kterou z banky vybral dne 7.9.1995 a dne 28.10.1995 částku 50.000 CHF, kterou z banky vybral dne 26.10.1995, tedy celkem 60.000 CHF. Výběry ze švýcarské banky korespondují s příjezdy žalobce do ČR, kde uvedené finanční prostředky předával v označených dnech žalované. Ta si tuto částku vyžádala od žalobce na zakoupení družstevního bytu, ve skutečnosti členských práv a povinností v bytovém družstvu za cenu 1,150.000 Kč, o velikosti 4 + 1 s příslušenstvím, v němž měli účastníci podle jejich dohody žít ve společné domácnosti. Protože žalobce v té době ještě nebyl státním občanem ČR, tvrdila mu žalovaná, že byt je třeba převést na její matku. Jak však vyšlo najevo, v době, kdy žalobce žalované označené peněžní prostředky předával, byl družstevní byt na adrese xxx, xxx (členská práva a povinnosti v bytovém družstvu) již matce žalované převeden, k čemuž došlo ještě před svatbou účastníků (xxx). Žalobce dále tvrdil a doložil, že žalované postupně svěřil částku 290.000 CHF tak, že jí dne 13.9.1997 předal částku 50.000 CHF, kterou před tím vybral z banky ve Švýcarsku dne 11.9.1997, dále jí dne 22.11.1997 předal částku 20.000 CHF, které před tím, dne 19.11.1997 vybral ze švýcarské banky. Potom, dne 20.12.1997 předal žalované částku 50.000 CHF, kterou před tím, dne 11.12.1997 vybral z banky ve Švýcarsku. Konečně dne 24.4.1998 předal žalované částku 170.000 CHF, kterou před tím, dne 21.4.1998, vybral z banky ve Švýcarsku dne 21.4.1998. Uvedenou částku 290.000 CHF svěřil žalobce žalované proto, že mu tvrdila, že úročení peněz uložených v bankách v ČR je výhodnější, poskytují vyšší úročení peněz, než banky švýcarské. Žalovaná žalobci slíbila, že mu uloží svěřené peníze do českých bank. K tomu účelu slíbila založit účet na jméno žalobce, což ale nikdy nesplnila a peníze, které jí svěřil žalobce, převedla na své účty u Komerční banky, a.s. a u Bank Austria Crediranstalt, a.s., kde s nimi dále disponovala a převáděla je na jiné měny. Pohyby na těchto účtech od 1.6.1995 do doby jejich zrušení v letech 2003 a 2000 jsou zaznamenány v sestavách přiložených k přípisu Komerční banky, a.s. zaslaného soudu prvního stupně dne 3.1.2007 (č.l. 117 spisu soudu prvního stupně vedeného pod s. zn. 31 C 37/2006) a ze dne 16.4.2008 (č.l. 313 stejného spisu). Pohyby na účtech jsou dále zaznamenány v sestavách přiložených k přípisu HVB Bank, a.s. soudu prvního stupně ze dne 20.12.2006 (č.l. 97 spisu sp. zn. 31 C 27/2006). Žalovaná z uvedených účtů převáděla svěřené prostředky, k nimž měla dispoziční právo na účty její matky J. N. a doklady o těchto převodech byly přílohou žaloby ze 16.2.2006 a jsou založené ve spisu soudu prvního stupně sp. zn. 31 C 27/2006. Výběry CHF provedené žalobcem korespondují s dispozicemi prováděnými žalovanou na účtech svých i své matky J. N. Finanční prostředky, které žalobce předal žalované, byly v jeho vlastnictví a žalobce je nabyt před uzavřením manželství se žalovanou, dále šlo o dědictví po první manželce žalobce a o peníze vyplacené žalobci jako výnos z důchodového pojištění založeného a naspořeného před uzavřením manželství. Na důchodové spoření žalobci přispíval i jeho zaměstnavatel.

Podáním ze dne 14.12.2012 došlým soudu prvního stupně dne 17.12.2012 (č.l. 38) žalovaná namítla litispendenci (překážku pře zahájené dle § 83 o.s.ř.), neboť dosud nebylo pravomocně skončeno řízení vedené pod sp. zn. 31 C 27/2006 zahájené k návrhu žalobce dne 16.2.2006. Dále žalovaná namítla promlčení, protože žalobce jeho původní žalobní tvrzení ze dne 18.4.2006 několikrát změnil, když zprvu tvrdil, že šlo o jeho výlučné prostředky, později uváděl, že jde o prostředky v SJM, kam je v jeho rozsudku zahrnul i soud prvního stupně. Nalézací soud rozhodl o vypořádání SJM, tedy o jiném předmětu řízení, než který žalobce uvedl v žalobě. Aby žalobce mohl žádat soud o vydání rozsudku proti žalované

na zaplacení peněžní částky v jeho výlučném vlastnictví, musel by nejprve soud rozhodnout o změně žaloby (§ 95 odst. 1 o.s.ř.), protože žalobce žádá sice totéž, ale na základě jiného skutkového stavu, anebo by musel podat novou žalobu. Konečně žalovaná vznesla námitku věci rozhodnuté, protože o sporné částce 350.000 CHF již bylo rozhodnuto ve věci o vypořádání SJM, kam je žalobce zařadil.

Soud prvního stupně vzal za zjištěno, že žalobce vstupoval do manželství se žalovanou s prokázanými úsporami na účtech u banky nejméně ve výši 257.546 CHF, v roce 1995 mu z dědictví po jeho zemřelé manželce bylo vyplaceno 71.797,05 CHF, dále v dubnu 1997 inkasoval 47.695,25 CHF za prodej zlata a v listopadu 2007 mu bylo vyplaceno na penzijním spoření 368.127,70 CHF. Žalobce tak prokázal, že celkem disponoval peněžní částkou v jeho vlastnictví ve výši 745.163 CHF. Naproti tomu žalovaná neměla v době uzavření manželství žádné úspory, ani takové příjmy, z nichž by mohla na své účty vkládat výše uvedené částky. Částky žalobcem vybrané z účtů vedených ve švýcarských peněžních ústavech časově i hodnotou korespondují se vklady na účty žalované a jejich následnými převody. Žalovaná byla za trvání manželství se žalobcem vlastnící rodinného domu a příslušných pozemků v xxx, xxx, xxx. Tyto nemovitosti získala darem od svých rodičů a dne 28.8.2001 je převedla darem do vlastnictví její matky J. N.

Řízení v této věci bylo zahájeno před 31.12.2013. To znamená m.j., že podle § 3028 odst. 2 o.z. vznik právních vztahů, práva a povinnosti z nich vzniklé do konce roku 2013 se i po 1.1.2014 řídí dosavadní právní úpravou, to je obč. zák. č. 40/1964 Sb.

Na uvedeném skutkovém podkladě soud prvního stupně shledal žalobu žalobce důvodnou a výhrady žalované proti ní, které byly převážně procesního charakteru, neopodstatněné. Není dán v této věci neodstranitelný nedostatek procesních podmínek spočívající v překážce zahájeného řízení a v překážce věci rozsouzené, protože předmětem řízení vedeného u soudu prvního stupně pod sp. zn. 31 C 27/2006 bylo vypořádání SJM účastníků, kdežto předmětem tohoto řízení vedeného u soudu prvního stupně pod sp. zn. 25 C 62/2012 je zaplacení peněžité částky ve vlastnictví žalobce, kterou postupně předal do rukou žalované. Obě tato řízení mají odlišné předměty. Ani námitku žalované, že předmětem obou řízení jsou stejné částky, neshledal soud prvního stupně opodstatněnou a odkázal na důvody uvedené v rozsudku odvolacího soudu ze dne 27.1.2012, č.j. 13 Co 300/2011 – 1083. Dále uvedl, že posouzení, zda věci a hodnoty jsou předmětem SJM nebo zda jde o oddělené vlastnictví jednoho z manželů je právní posouzení náležející soudu a jeho úsudek se projeví v úspěchu nebo neúspěchu v řízení. Soud prvního stupně neshledal důvodnou ani námitku promlčení nároku žalobce. Manželství účastníků bylo pravomocně rozvedeno dne xxx a dne 5.2.2005 začala běžet tříletá objektivní promlčecí doba (§ 101 obč. zák.), která mezi manžely neběží (§ 114 obč. zák.) a žaloba ve věci vedené u soudu prvního stupně sp. zn. 31 C 27/2006 byla podána dne 21.1.2006, tedy necelý rok od právní moci výroku o rozvodu manželství účastníků. I kdyby nárok byl posouzen jako vyplývající z bezdůvodného obohacení, subjektivní dvouletá promlčecí lhůta podle § 107 odst. 1 obč. zák. do podání žaloby neuplynula.

Žalobce prokázal, že v době před uzavřením manželství se žalovanou disponoval dostatečnými peněžními prostředky v jeho výhradním vlastnictví. Výběry jednotlivých peněžních částek z kont ve Švýcarských peněžních ústavech podle tvrzení žalobce byly prokázány. Výpisy z účtů žalované a její matky v peněžních ústavech v České republice prokazují dispozice žalované s částkami, ohledně nichž ani netvrdila, tím méně prokázala, o jaké peníze se jedná a jak je získala a že by měla titul k tomu, aby si tyto peníze ponechala.

Protože dispozice žalované s těmito částkami bezprostředně navazují na výběry žalobce téměř shodných částek z jeho kont, na nichž měl své úspory v bankách ve Švýcarsku, soud prvního stupně uzavřel, že se jednalo o peníze žalobce, jež od něj žalovaná převzala. Žalobce má tedy nárok na vrácení (zaplacení) sporné částky z titulu nepojmenované, či mandátní smlouvy, minimálně však z titulu bezdůvodného obohacení. Proto soud prvního stupně žalobě vyhověl. Výrok o nákladech řízení odůvodnil ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a procesně úspěšnému žalobci přiznal náhradu nákladů řízení spočívajících v soudním poplatku a nákladech právního zastoupení advokátem.

Proti tomuto rozsudku podala včas přípustné odvolání žalovaná a vytkla soudu prvního stupně, že toto řízení (sp. zn. 25 C 62/2012) zatížil procesními vadami. Měl totiž vyhovět jejímu návrhu a měl toto řízení zastavit. Překážka nastala tak, že o stejném nároku, jako v nyní souzené věci souběžně rozhodoval Městský soud v Praze v řízení sp. zn. 13 Co 300/2011 a v době vydání v této věci přezkoumávaného rozsudku (ze dne 22.4.2016, č.j. 25 C 62/2012 - 351) ono řízení u odvolacího soudu nebylo skončeno. V této jiné věci Městský soud v Praze vydal rozsudek dne 1.7.2016, č.j. 13 Co 300/2011 – 1253. Když už řízení sp. zn. 25 C 62/2012 nebylo zastaveno, měl je soud alespoň přerušit do skončení řízení ve věci sp. zn. 13 Co 300/2011. Tak se stalo, že tytéž prostředky, o něž je veden tento spor (sp. zn. 25 C 62/2012), již soud prvního stupně vypořádal v rámci SJM. O částce 350.000 CHF soud prvního stupně již rozhodl rozsudkem ze dne 20.12.2010, č.j. 31 C 37/2006 – 963. Odvolací soud rozsudkem ze dne 27.1.2012, č.j. 13 Co 300/2011- 1087 rozsudek soudu prvního stupně změnil a uvedl, že nebyl vyčerpán celý předmět řízení, když nebylo rozhodnuto o částce 350.000 CHF, v důsledku čehož soud prvního stupně spor o 350.000 CHF vyloučil k samostatnému řízení (usnesení ze dne 28.5.2012, č.j. 31 C 27/2006 – 1136). Rozsudek odvolacího soudu k dovolání žalobce dovolací soud rozsudkem ze dne 25.3.2015, č.j. 22 Cdo 563/2013 – 1182 zrušil, a to celý, a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Než začal soud prvně jednat o částce 350.000 CHF, bylo zřejmé, že o stejné částce jednájí dva soudy. Soud prvního stupně nerozhodl o přípuštění změny žaloby o zaplacení 350.000 CHF (§ 95 odst. 1 o.s.ř.) tak, že žalobce nežádá zaplacení uvedené částky z titulu vypořádání SJM, ale z titulu bezdůvodného obohacení. Rozsudek odvolacího soudu ze dne 27.1.2012, č.j. 13 Co 300/2011 – 1087 nabyl právní moci dne 21.3.2012 a až dne 28.5.2012 soud prvního stupně z pravomocně skončené věci usnesením č.j. 31 C 27/2006 – 1136 vyloučil žalobu o zaplacení částky 350.000 CHF k samostatnému řízení. Usnesení se pak stalo č.l. 1 a 2 nově založeného spisu Obvodního soudu pro Prahu 8 zn. 25 C 62/2012. O přípuštění změny žaloby však dosud rozhodnuto nebylo. Kdyby se tak stalo, bylo by zřejmé, že nárok žalobce je promlčen, což se další námitka žalované, s níž se soud prvního stupně podle jejího přesvědčení nevypořádal. První jednání před soudem prvního stupně se konalo ve věci vedené pod sp. zn. 25 C 62/2012 dne 22.1.2016. Protože nebyla přečtena žaloba, žalovaná nepřednesla (prostřednictvím svého právního zástupce) vyjádření k žalobě, žalovaná vychází z toho, že bylo pokračováno v řízení započatém žalobou podanou v roce 2006. Soud prvního stupně také pochybil, když hodnotil listiny obstarané po 20.12.2010 žalobcem doložené po vydání usnesení o skončení dokazování. Z protokolů o ústních jednáních před soudem prvního stupně přede dnem 20.12.2010, v nichž se tento soud zabýval těmito listinami, je zřejmé, že dokazování listinami v souladu s § 129 odst. 1 o.s.ř. neproběhlo. Tak se stalo, že stejný soudce částku 350.000 CHF v rozsudku ze dne 20.12.2010 vypořádává v rámci SJM, když tvrdil, že pro zařazení částky do výlučného vlastnictví žalobce nejsou důvody a odvolací soud projednal odvolání proti tomuto rozsudku dne 1.7.2016; stejný soud a též samosoudce o stejné částce rozhodl v řízení, jako kdyby šlo o částku poskytnutou z výlučného vlastnictví žalobce do výlučného vlastnictví žalované. Žalovaná také trvá na námitce promlčení sporného nároku. Žalobce se nedovolal relativní neplatnosti právního úkonu žalované (viz sp. zn. NS ČR 22 Cdo 1973/2003). Tříletá

lhůta k uplatnění relativní neplatnosti právního úkonu manžela (§§ 40a, 145 odst. 2 obč. zák.) se počítá již ode dne, kdy byl takový úkon učiněn a ne až od zániku SJM.

Dále žalovaná vytkla soudu prvního stupně nesprávné právní posouzení věci. Žalovaná poukázala na to, že žalobce dosud neprokázal, že by jí peněžní prostředky předával. Nebylo prokázáno, kdy a jakým způsobem a v jaké výši se prostředky dostaly do dispozice žalované. Těžko si lze představit, že by žalobce v tomto sporu uspěl s tvrzením, že „žalované jen tak něco předával“. Pohyby na účtech takovým důkazem nejsou. Soud prvního stupně se rovněž nevypořádal s tvrzením žalované, že pokud jí žalobce nějaké peníze předal, jednalo se o dar. Dále vytkla soudu prvního stupně, že spornou částku žalobci přisoudil z titulu bezdůvodného obohacení, aniž upřesnil, o jaký druh bezdůvodného obohacení, které jsou uvedeny v ust. § 451 obč. zák. se jednalo (plnění bez právního důvodu, z neplatného právního úkonu anebo z nepoctivých zdrojů) a že uvedl další dvě v úvahu přicházející právní kvalifikace mandátní nebo nepojmenovanou smlouvu. Bylo věcí soudu, aby v odůvodnění napadeného rozsudku přisouzený nárok žalobce právně kvalifikoval. V době vydání přezkoumávaného rozsudku, tj ke dni 22.4.2016 bylo jednak nepravomocně rozhodnuto, že se tato částka vypořádává v rámci SJM účastníků a soud ji v rámci SJM vypořádal. Dále uložil v rozsudku z téhož dne žalované zaplatit žalobci tuto částku jako bezdůvodné obohacení, nebo na podkladě smlouvy mandátní, či nepojmenované, jejichž obsah však nebyl prokázán. Ze všech těchto důvodů žalovaná navrhla změnu rozsudku soudu prvního stupně v tom smyslu, že by žaloba o zaplacení částky byla zamítnuta a žalobci byla uložena povinnost nahradit žalobvané náklady řízení spočívající v nákladech právního zastoupení advokátem.

Žalobce ve vyjádření vyvracel důvody odvolání. Uvedl, že odvolání žalované nepokládá za důvodné. Samostatný právní nárok na zaplacení částky 350.000 CHF uplatnil žalobou u soudu prvního stupně již dne 18.4.2006, a to v rámci řízení o vypořádání SJM účastníků zahájeného (§ 82 odst. 1 o.s.ř.) dne 16.2.2006 podáním žaloby vedené pod sp. zn. 31 C 27/2006. Šlo tedy o řízení se dvěma předměty. Později, na pokyn odvolacího soudu obsažený v odůvodnění jeho rozsudku ze dne 27.1.2012, č.j. 13 Co 300/2011 - 1087 usnesením soudu prvního stupně ze dne 28.5.2012, č.j. 31 C 27/2006 – 1136, které se stalo č.l. 1 a 2 nově založeného spisu Obvodního soudu pro Prahu 8 sp. zn. 31 C 27/2006, bylo řízení o zaplacení částky vyloučeno k samostatnému řízení (§ 112 odst. 2 o.s.ř.). Podle obsahu spisu byla žalovaná s tvrzeními žalobce týkajícími se jeho nároku na zaplacení částky 350.000 CHF seznámena, stejně jako s listinnými důkazy provedenými soudem prvního stupně. Žalobci se podařilo prokázat, že konkrétní tvrzené sumy, v součtu 350.000 CHF byly v jeho výhradním vlastnictví, vybral je postupně ze svých účtů. V roce 1995 takto nadvakrát vybral částku 60.000 CHF (10.000 CHF a 50.000 CHF) na koupi družstevního bytu a v letech 1997 a 1998 vybral z účtů vedených ve švýcarských peněžních ústavech postupně částku 290.000 CHF, která měla být zhodnocena uložením na bankovní účty v ČR. Bylo prokázáno, že částky žalobcem takto vybrané, časově i výší korespondují s vklady na účty žalované a později s převody peněz na jiné účty žalované nebo na účty její matky. Jde o skutečnost natolik zřejmou, že ob stojí i při nedostatku písemného potvrzení o předání, resp. převzetí jednotlivých peněžních částek. Ostatně ani žalovaná netvrdila nic, co by toto skutkové zjištění vyvrátilo. Žalobce tedy prokázal, že se žalovaná na jeho úkor bezdůvodně obohatila o částku 350.000 CHF. Rozsudek o rozvodu manželství účastníků nabyl právní moci dne 4.2.2011 a žalobce uplatnil nárok na zaplacení sporné částky dne 18.4.2006, tedy před uplynutím promlčení doby. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně potvrdil a přiznal žalobci i náhradu nákladů odvolacího řízení.

Po zjištění, že žalovaná uplatnila odvolací důvody podle § 205 odst. 2 písm. d/, e/ a g/ o.s.ř., přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek soudu prvního stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§§ 212, 212a odst. 1, 5 a 6 o.s.ř.), a poté dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Podle hlavy II. – ustanovení přechodných a závěrečných – dílu 1 – přechodných ustanovení oddílu 1 – všeobecných ustanovení - § 3028 odst. 1 a 3 zák. č. 89/2012 Sb. (o.z.) tímto zákonem se řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti. Není-li dále stanoveno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními právními předpisy. Podle čl. II – Přechodná ustanovení, bodu 2 zák. č. 293/2013 Sb., kterým se mění o.s.ř., ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, účinného od 1.1.2014, pro řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona (zde před 31.12.2013), se použije o.s.ř. ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, do 31.12.2013.

Odvolací soud pokládá skutkový stav věci za převážně úplným způsobem zjištěný (§ 153 odst. 1 o.s.ř.) a právní posouzení věci za převážně správné. S níže uvedenou výjimkou na něj pro stručnost odkazuje.

Žalovaná v odvolání vytýkala převážně jen procesní vady, kterých se soud prvního stupně podle jejího přesvědčení dopustil. S jejími výtkami se však odvolací soud, stejně jako soud prvního stupně, neztotožňuje. To se týká námitky pře zahájené (litispendence podle § 83 o.s.ř.) a námitky věci rozsouzené (rei iudicatae). V obou případech se jedná o neodstranitelný nedostatek podmínek řízení, pro které řízení, jež bylo zahájeno jako druhé, je třeba podle §§ 103 a 104 odst. 1 o.s.ř. zastavit. Žalobce zahájil řízení o vypořádání SJM žalobou došlou soudu prvního stupně dne 16.2.2006 (§ 82 odst. 1 o.s.ř.), která byla u soudu prvního stupně vedena pod sp. zn. 31 C 27/2006. V podání došlém soudu prvního stupně dne 18.4.2006, nazvaném doplnění návrhu, žalobce v jeho závěru na str. 5 uvedl, že žádá, aby byla žalovaná uznána povinnou vydat žalobci částku 350.000 CHF, které ze svých výlučných prostředků poskytl žalované, aby je dále zhodnotila. Dále žalobce vysvětlil, že si je vědom dvou titulů, na jejichž základě se domáhá na jedné straně vypořádání SJM a na druhé straně vydání věcí, jak napsal, vrácení jeho výlučného vlastnictví. Oba tituly považoval za natolik provázané, že by měly být projednány ve společném řízení. V tomto jeho podání se zabýval odděleně vypořádáním SJM na straně jedné a vydáním movitých věcí, mezi něž jako položku 17 zařadil požadavek na (vydání) zaplacení částky 350.000 CHF. V samotné žalobě došlé soudu prvního stupně dne 16.2.2006 žalobce požádal o vypořádání SJM se žalovanou a částky 60.000 CHF (10.000 CHF a 50.000 CHF) považoval za investici z jeho výlučných prostředků do společného majetku, konkrétně zaplacenou do rukou žalované. Částky byly určeny podle dohody účastníků na získání a opravu družstevního (práv a povinností člena družstva) bytu v xxx, xxx, ale žalovaná, jak se později dověděl, žalobcovy prostředky použila pro sebe. Dále pak žalobce v žalobě popsal, jak postupně žalované do její rukou zaplatil 13.9.1997 50.000 CHF, 21.11.1997 částku 20.000 CHF, 20.12.1997 částku 50.000 CHF a 24.4.1998 částku 170.000 CHF, celkem tedy 290.000 CHF. Dále v žalobě popsal, jak postupně od 1.2.1996 do 26.7.1997 žalované po částech odevzdal celkem 259.000 CHF, které použila na financování generální opravy a přestavby rodinného domu v xxx, xxx. Rodinný dům a přilehlé pozemky žalobce považoval podle obsahu žaloby za SJM účastníků, do kterého investoval své výlučné peněžní prostředky. Soud prvního stupně rozhodl o vypořádání SJM účastníků rozsudkem ze dne 20.12.2010, č.j. 31 C 27/2006 963. O částce 350.000 CHF však nerozhodl, což

konstatoval odvolací soud v rozsudku ze dne 27.1.2012, č.j. 13 Co 300/2011 – 1087, kterým k odvolání žalované přezkoumal označený rozsudek soudu prvního stupně. Protože nebylo rozhodnuto o celém předmětu řízení, odvolací soud přezkoumávaný rozsudek pokládal za částečný, a proto zrušil nákladové výroky (mezi účastníky i ve vztahu ke státu) a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Po tomto kasačním zásahu zůstal předmětem řízení požadavek žalobce na zaplacení částky 350.000 CHF, náklady řízení o vypořádání SJM a vydání movitých věcí účastníků a státu. Dne 21.3.2012 nabyl právní moci rozsudek odvolacího soudu a žalobce jej napadl dovoláním došlým soudu prvního stupně dne 15.5.2012. Soud prvního stupně pokračoval v řízení tak, že vydal 28.5.2015 usnesení, kterým řízení o žalobě na zaplacení částky 350.000 Kč vyloučil k samostatnému projednání a rozhodnutí (§ 112 odst. 2 o.s.ř.) Dále rozhodl o nákladech řízení o vypořádání SJM. K odvolání žalované odvolací soud usnesením ze dne 7.2.2013, č.j. 13 Co 433/2012 - 1168 přezkoumal usnesení soudu prvního stupně ve výrociích o nákladech řízení tak, že tyto náklady přepočítal. Poté, rozsudkem dne 25.3.2015, č.j. 22 Cdo 563/2013 – 1182, rozsudek odvolacího soudu zrušil Nejvyšší soud ČR a věc vrátil zdejšímu odvolacímu soudu k dalšímu řízení. Opravným usnesením ze dne 6.1.2016, č.j. 22 Cdo 563/2013 – 1204 dovolací soud zrušil a odvolacímu soudu vrátil k dalšímu řízení také usnesení, kterými bylo rozhodnu o nákladech řízení o vypořádání SJM a vydání věcí mezi účastníky i ve vztahu ke státu. Prozatím posledním rozsudkem ze dne 1.7.2016, č.j. 13 Co 300/2011 - 1253 rozhodl odvolací soud o odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 20.12.2010, č.j. 31 C 27/2006 – 963. Rozhodl v něm o vypořádání SJM účastníků a o všech nákladech tohoto řízení. To znamená, že od podání žaloby 16.2.1996 do právní moci usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 28.5.2012, č.j. 31 C 27/2006 byly předmětem (společného) řízení nároky žalobce jednak na vypořádání SJM a jednak na zaplacení částky 350.000 CHF. Od té doby jsou tato řízení vedena samostatně a pod odlišnými spisovými značkami. To, zda určitý majetek či závazek je nebo není součástí SJM není vždy zřejmé a je věcí právního posouzení. Platí ale, že je-li prokázáno, že jsou splněny podmínky uvedené v ust. § 143 obč. zák., majetek nebo závazek součástí SJM je, a učinil-li jej žalobce předmětem vypořádání SJM, věc nebo majetek soud musí vypořádat. Naopak, jde-li o částky, ohledně nichž sám žalobce tvrdí, že je poskytl žalované, aby jimi uhradila cenu bytu a aby je zhodnotila a ona tak neučinila, ponechala si je a použila je pro své účely, nejde o situaci popsanou v ust. § 149 odst. 2 větě druhé obč. zák., kdy každý z manželů je oprávněn požadovat, aby mu bylo uhrazeno, co ze svého vynaložil na společný majetek a částka 350.000 CHF nemohla být zahrnuta do vypořádání SJM. V tomto smyslu je jeho úprava kogentní. Od počátku tedy řízení mělo dva předměty a neodstranitelný nedostatek procesních podmínek a překážka věci rozsouzené řízení nezatěžovaly. Již v žalobě a potom v jejím doplnění žalobce dostatečně vyličil rozhodné skutečnosti, skutkový děj, na jehož podkladě uplatňuje nárok na zaplacení částky 350.000 CHF, a to v rozsahu umožňujícím jeho přesnou individualizaci, takže nemůže být zaměněn s nárokem jiným. To se týká nároku na náhradu své investice do oprav rodinného domku v xxx xxx ve výši 259.000 CHF, o němž vyšlo najevo, že šlo stále o tutéž věc opravenou, nikoli věc novou, vzniklou za trvání manželství účastníků, jež byla spolu s přilehlými pozemky ve výhradním vlastnictví žalované která nemovitosti později, ještě za trvání manželství účastníků darovala své matce. Předměty řízení tak byly od počátku do konce sporů o ně stejné a nebylo na místě žádat soud o souhlas se změnou těchto žalob (§ 95 o.s.ř.). Konstrukce žalované vyústující v námitku promlčení je tedy nesprávná a tato námitka je nedůvodná. Dokazování, jež provedl soud prvního stupně v době před vyloučením věci k samostatnému řízení, se týkalo i této věci a další dokazování provedl soud prvního stupně svazkem listin – bankovních účtů švýcarských peněžních ústavů s překladem do českého jazyka na č.p. 270 – 318 (tedy 48 listů). Jak vyplývá z protokolu o jednání před soudem prvního stupně ze dne 15.4.2016 (č.l. 338 PV), účastníci neměli proti

těmto důkazům, ani proti celému jednacímú protokolu žádné výhrady a o nahlédnutí do listin výslovně nežádali. Odvolací námitka žalované, že dokazování nebylo v této věci provedeno vůbec a že nebylo provedeno řádně, tedy není důvodná. Je sice pravda, že při ústním jednání dne 22.1.2016 bylo ukončeno dokazování, ale při jednání dne 15.4.2016 bylo dokazování znovu otevřeno a účastníci prostřednictvím svých právních zástupců přednesli závěrečné návrhy. Proto bylo jednání odročeno za účelem publikace rozhodnutí na 22.1.2016, kdy byl rozsudek vyhlášen. Není důvodná námitka žalované, že nárok žalobce je promlčen, protože, jak argumentovala, promlčecí doba začala plynout ode dnů, kdy učinila relativně neplatné právní úkony podle § 40a a 145 odst. 2 obč. zák. (viz rozsudek NS ČR s. zn. 22 Cdo 1973/2008) a ne od zániku společného jmění manželů. Je třeba v té souvislosti uvést, že se zde nejednalo o úkony přesahující obvyklou správu majetku náležejícího do SJM účastníků, ale o to, že žalovaná za trvání manželství se žalobcem disponovala peněžními prostředky v jeho vlastnictví způsobem odporujícím dohodě účastníků. Odvolací soud tedy souhlasí se soudem prvního stupně, že počátek běhu promlčecí doby je zde odsunut na den nabytí právní moci výroku o rozvodu manželství účastníků, tj. na den 4.2.2005. Den poté začala běžet promlčecí doba a žaloba byla v této věci podána 16.2.2006 a doplněna 18.4.2006. Obě tato data předcházejí uplynutí tříleté i dvouleté promlčecí lhůty, takže ani z uvedených důvodů nárok žalobce není promlčen. Odvolací soud souhlasí se soudem prvního stupně, že žalobce prokázal, že z doby před uzavřením manželství se žalovanou na rozdíl od ní disponoval dostatečnými prostředky v jeho vlastnictví, které, ve dnech a v množství, jak bylo výše uvedeno, vybral ve švýcarských peněžních ústavech z účtů vedených na jeho jméno a v úzké časové souvislosti s tím odcestoval do ČR a stejné nebo téměř stejné částky vzápětí žalovaná uložila na účty vedené v českých peněžních ústavech, s nimiž byla oprávněna hospodařit (účty žalované nebo její matky). Bylo prokázáno, že žalovaná převzala od žalobce postupně částku 350.000 CHF, z toho 60.000 CHF na získání bytu a zbytek, 290.000 CHF, aby mu tyto peníze zhodnotila tak, že je uloží na účet žalobce, který zřídí. To však žalovaná neudělala a peníze si ponechala. Soud, a to ani odvolací, není vázán právní kvalifikací žalobcem vzneseného nároku, zde na zaplacení 350.000 CHF, a je oprávněn, resp. povinen provést podřazení skutkových zjištění příslušné hmotněprávní normě bez ohledu na právní názory vyjádřené stranami. Jestliže přitom zjištěný skutkový stav umožňuje přiznat žalobci plnění, kterého se petiterní domáhá, nesmí žalobu zamítnout, i kdyby se žalobce tohoto plnění dožadoval z jiného právního důvodu, než ze kterého mu skutečně náleží. Smlouva o půjčce je považována za smlouvu reálnou. Proto v sobě prohlášení žalobce, že od žalované požaduje zaplacení příslušné částky, zahrnuje i tvrzení, že tato suma byla žalované také fakticky poskytnuta, jež je dostatečnou oporou pro úvahu o vzniku bezdůvodného obohacení na straně žalované jako příjemkyně částky 350.000 CHF. Žalobce, jenž uplatňuje nárok na vrácení této částky, uváděje, že ji žalované předal, tíží důkazní břemeno o uskutečnění předání, na žalované naopak je, aby tvrdila a prokazovala existenci právního důvodu, na jehož základě si smí převzaté prostředky ponechat. Nepříznivé procesní následky stavu nejistoty ohledně důvodnosti prokázání pohybu aktiv jsou proto vyvozovány vůči příjemkyni plnění, zde žalované. V nyní souzené věci žalobce od počátku sporu o vypořádání SJM účastníků zdůrazňoval, že spornou částku 350.000 CHF odevzdal po částech žalované, což soud prvního stupně správně shledal bezpečně prokázáním. Bylo-li doloženo, že žalobce vybral z účtů ve švýcarských peněžních ústavech postupně spornou částku ze svých výlučných prostředků, tj. uspořené před uzavřením manželství se žalovanou a žalovaná tyto peníze předal na pořízení bytu a aby mu je zhodnotila, šlo v případě 60.000 CHF o nepojmenovanou smlouvu podle § 51 obč. zák. a v případě 290.000 CHF o smlouvu o půjčce. Od obou těchto smluv žalobce odstoupil, protože je žalovaná nedodržela (§§ 48, 517 odst. 1 obč. zák.). Za odstoupení považuje odvolací soud žalobu a její doplnění. Odstoupení se stalo účinným dnem doručení žaloby žalované a účastníci se vypořádají podle zásad o bezdůvodném

obohacení (§§ 457, 451 a násl. obč. zák.). Žalovaná tedy neprokázala, že by jí svědčil jakýkoli právní důvod (včetně daru), jak uvedla k tomu, aby měla spornou částku představující bezdůvodné obohacení z právního důvodu, který odpadl, nadále ve svém držení (viz rozsudek NS ČR s. zn. 28 Cdo 5299/2015 – 267 a judikatura v odůvodnění tohoto rozsudku odkázaná).

To co bylo uvedeno, však neplatí o částce 12.655 CHF. Podle potvrzení od zaměstnavatele žalobce, po uzavření manželství se žalovanou, tj. po 1.6.1995 do odchodu do důchodu, tj. 31.12.1997 zaplatil na důchodové pojištění SIKA, a.g. 14.136 CHF a na důchodové pojištění INVEST zaplatil 11.174 CHF, celkem tedy 25.310 CHF. Peněžní prostředky, které žalobce uspořil na důchodové spoření za trvání manželství se žalovanou náleží do SJM účastníků a žalobce jejich polovinu, tj. ve výši 12.655 CHF od žalované žádal neprávem.

Z uvedených důvodů odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I o věci samé změnil (§ 220 odst. 1 písm. a/ o.s.ř.) tak, že zamítl žalobu ohledně částky 12.655 CHF a jinak, to je ohledně částky 337.345 CHF jej podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

Protože odvolací soud částečně změnil rozsudek soudu prvního stupně, rozhodl znovu o nákladech řízení před soudy obou stupňů (§§ 224 odst. 1 a 2, 142 odst. 2 o.s.ř.).

Náklady řízení před soudem prvního stupně se skládají ze soudního poplatku ze žaloby ve výši 254.730 a z dovolání 2.000 Kč, dále z úhrady překladů účetních bankovních dokladů ve výši 5.312 Kč a z nákladů právního zastoupení advokátem spočívajících v mimosmluvní odměně (§ 6 odst. 1 a § 7 bodu 6 vyhl. č. 177/1996 Sb.). Za úkon právní služby sazba mimosmluvní odměny ve výši 43.180 Kč a ke každému úkonu patří podle § 13 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. režijní paušál 300 Kč. Právní zástupkyně vynaložila pro žalobce úkony právní služby: vyjádření z 29.6.2012, dovolání proti procesnímu usnesení (za tento úkon náleží jen mimosmluvní odměna ve výši ½ sazby ve výši 21.590 Kč. Dalším úkonem právní služby bylo vyjádření z 3.12.2015, dále odměna za právní zastoupení při jednání soudu prvního stupně ve dnech 22.1.2016 a 15.4.2016. Konečně za závěrečný návrh žalobce z 13.4.2016 (§ 11 odst. 1 písm. d/, e/ a odst. 2 písm. c/ vyhl. č. 177/1996 Sb.). Odvolací soud vyšel z kurzu CHF x Kč = 1 x 25,210 ke dni rozhodnutí odvolacího soudu. Výpočet nákladů řízení před soudem prvního stupně je: $22.210 + (44.420 \times 5) + (300 \times 6) = 246.110$ Kč. Tuto částku je třeba zvýšit o 21 % DPH, jejíž je právní zástupkyně žalobce plátkyní (§ 137 odst. 3 písm. a/ o.s.ř. Daň je 51.683 Kč, takže náklady právního zastoupení činí 297.793 Kč. K tomu je třeba připočítat soudní poplatky a výdaje za překlady, celkem 262.042 Kč. Součet činí 559.836 Kč. Žalobce žádal přiznat jistinu ve výši 350.000 CHF a byl úspěšný co do 337.345 CHF, tj. co do 96,38 %, neúspěšný co do 12.655 CHF, tj. co do 3,61 %. Rozdíl úspěchu a neúspěchu je 92,8 %. Náklady řízení před soudem prvního stupně činí 559.836 Kč a 92,8 % z toho je 519.526 Kč.

V odvolacím řízení vykonala právní zástupkyně žalobce pro žalobce dva úkony právní služby, a to účast u odvolacího jednání dne 24.3.2017 a vyjádření k odvolání ze dne 23.9.2016. Výpočet nákladů odvolacího řízení tedy je: $(44.420 \times 2) + (300 \times 2) = 89.440$ Kč. K tomu náleží DPH ve výši 21 %, tj. 18.782 Kč, celkem 108.222,40 Kč. Z toho 92,8 % jest 100.430 Kč.

Částky představující náklady řízení odvolací soud uložil žalované zaplatit k rukám právní zástupkyně žalobce (§ 149 odst. 1 o.s.ř. ve lhůtě k plnění podle § 160 odst. 1 o.s.ř.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné, jestliže Nejvyšší soud České republiky na základě dovolání podaného do dvou měsíců ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu prvního stupně dospěje k závěru, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

V Praze dne 24. března 2017

JUDr. Vladimír F u ě í k v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Mitkovová Anna